

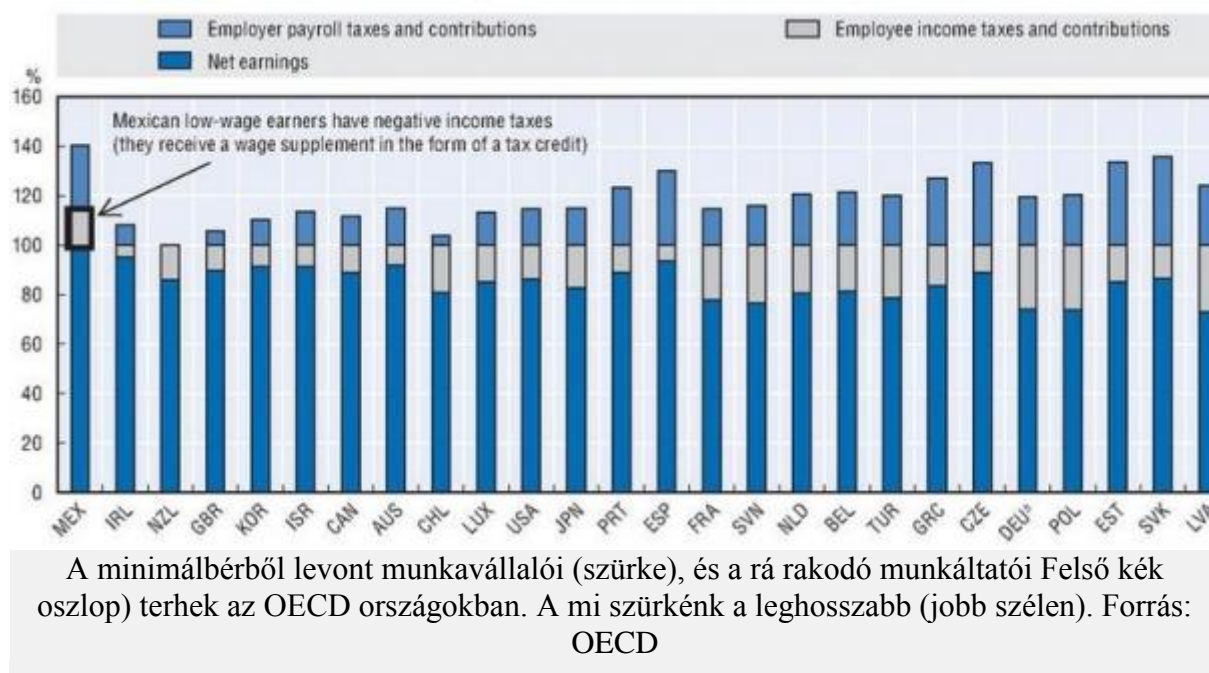
Nálunk a legnagyobb a minimálbér adóterhe, javulhat a helyzet?

Fellegi Tamás, 2015. október 12., 06:09
Privátbankár

Az OECD tanulmánya szerint a minimálbéresek nálunk látnak a legkevesebbet a pénzükből az összes vizsgált ország közül, igaz, ezt módosíthatja a gyermekkedvezmény, nem is kevés. Ráadásul nem is az SZJA magas, hanem együtt a sok tétel. Mi kellene ahhoz, hogy javuljon a helyzet?

Alacsony bér, nagy terhek

Arról már többször írtunk, hogy a bérekre rakódó terhek nálunk a legmagasabbak, mivel a munkáltató által fizetett teljes bérköltség közel a duplája a nettó bérnek. Ez a minimálbérnél még inkább így van, és a tanulmányból most kitűnik, hogy a bruttó bérhez képesti levonás, konkrétan 34,5 százalék, messze a legmagasabb az összes OECD ország között.

Ez meglehetősen rossz hír, hisz a minimálbérünk önmagában sem mondható magasnak, a többiekkel, különösen a hasonló fejlettségi szintű országokéval összehasonlítva. Ebből adódik, hogy a nettó minimálbérünk szintje igen gyászos a mezőnyben. A helyzetet persze árnyalja a gyermekkedvezmény, de nincsenek pontos adatok arról, hányan jogosultak a kedvezményre, így nehéz számításokat végezni, legfeljebb becslésekkel próbálkozhatunk.

Nem az SZJA magas

Az személyi jövedelemadó csak 16 százalék (sőt, ha minden igaz, rövidesen 15 lesz), ez önmagában nem sok, még a minimálbérnél sem. De ehhez jön még 10 százalék nyugdíjjárulék, 7 százalék egészségbiztosítási járulék, és másfél százalék munkaerő-piaci járulék (ez utóbbi teljesen értelmetlen, vagy az SZJA, vagy a munkáltató által fizetett szociális járulék részét kéne, hogy képezze).

Együtt tehát a 34,5 százalék igen sok, ugyanakkor megvan az oka, hogy miért ennyi. A nyugdíjjárulék szintje azért kell, hogy magas legyen, mert a dolgozók és nyugdíjasok aránya kedvezőtlen. A tényleges nyugdíjkorhatár alacsony: 60 év alatt van. Hiába emelkedik a hivatalos szint fokozatosan 62-ről 65 évre, ha olyan tényezők, mint pl. a nők 40 év munkaviszony utáni nyugdíja, lecsökkenti ezt a számot.

Nem igazságos, de hatékony

Van olyan vélemény is, hogy igazságtalan a minimálbért ugyanúgy terhelni, mint a magas jövedelmeket. Csakhogy egyrészt olyan nagy maga a terhelés, hogy a magasabb kategóriákban sem lehetne ésszerűen növelni (így pedig nem lehet alul csökkenteni). Másrészt viszonylag sok a minimálbéres és az alacsony jövedelmű, ha tehát ebben a körben csökkenne a terhelés, túl nagymértékben esne vissza a beszedett járulék.

És végül, ami talán nálunk a legkényesebb: viszonylag magas a szürkegazdaság aránya, és ha újra sávós lenne a jövedelmek terhelése, akkor az tovább növelné a készletet, hogy a magasabb sávba tartozó jövedelemrészt ne legálisan fizessék ki.

Merre van az előre?

Mit lehetne ilyen helyzetben tenni? A nyugdíjkiadásokat nehéz visszavágni, hisz a kormány a 40 éves kedvezményrel lehetetlenné tette ezt. Az SZJA nem magas, bár további csökkentése elképzelhető lenne, ha az állam komoly kiadáscsökkentést hajtana végre. Erre lenne bőven lehetőség, hisz ki ne tudna olyan állami kiadást említeni, ami nélkül remekül meglennénk, de ehhez jelenleg nem látszik a politikai szándék.

A leginkább járható út a bérek emelkedése lenne, korábbi számításaink szerint a gazdaság jelen állapota mellett elbírna egy kissé magasabb bérszintet is. Ugyanez vonatkozik a minimálbérré: fejlettségünk alapján magasabb is lehetne 20-30 százalékkal, és ráadásul ennek lenne egy addicionális előnye: kényszerűen csökkentené a szürkegazdaságot abban a sávban, ami most közvetlenül a minimálbér fölött kezdődik, vagyis mindazok után, akik minimálbérré vannak bejelentve, de a valóságban többet fizetnek nekik, lényegesen nagyobb lenne a járulékbevétel.

A munkaerő nyugatra áramlása miatt sok szakmában munkaerőhiány alakult ki, így növekszik a bérnyomás. Ez annyiból kedvező, hogy maga a piac kikényszerítheti ezt a reálbér-emelkedést a következő pár évben.

Számok kedvezményel

Végül próbáljuk meg felmérni a tényleges számokat a gyermekkedvezmény figyelembevételével. Az egy gyermek után elszámolható kedvezmény fixen havi 10 ezer

forint, ez a jelenlegi minimálbérrel és garantált bérminimummal átlagosan számolva kb. 8,5 százalék, vagyis a levonás 34,5-8,5, azaz 26 százalék (ami nagyjából a minket követő második helyezett átlagos szintje).

Kétgyermekeseknél az összeg idén 25 ezer forint összesen (ráadásul 40 ezerre fog nőni 2020-ig), és már a nyugdíjjárulékából és az egészségügyi járulékából is levonható. Ez már 21-22 százalék, vagyis a teher csak kb. 13 százalék, ami ráadásul 5 év alatt elenyésző szintűre fog csökkenni. A 3 gyermekeseknél már most is gyakorlatilag 0 az elvonás.

Most már csak az a kérdés, hogyan tudunk ebből átlagot számolni. Miután megfelelő adat nem áll rendelkezésünkre, csak igen durva becsléssel tudunk élni. Miután nem nagykorú eltartott gyerekekről van szó, és a két szülő közül csak az egyik veheti igénybe a kedvezményt, ezért már elméletben is csak minden ötödik kereső jöhetne szóba. Jóindulatúan ezzel számolunk, legyen minden ötödik minimálbéres egy gyermekes, közülük minden második (vagyis a teljes halmazból minden tizedik) két, vagy több gyermekes. Ugyancsak jóindulatúan számoljuk a 2020-as állapotot, vagyis a két és három gyermekeseknél csak elenyésző, 2 százalék levonást. Így az összes levonás átlagosan 4,5 százalékkal csökken, tehát a teljes mérték még mindig alig van 30 százalék alatt, vagyis az OECD tabellán így is listavezetők vagyunk.

Forrás: www.privatbankar.hu